

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére ve-
natkozó felzárólatások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónap ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 281. szám.

Hétfő, december 10.

A nagybecskereki karácsonyi vásár.

(Saját tudósítónktól.)

— december 10.

Szombaton délelőtt nyitotta meg a Magyar Védő Egyesület nagybecskereki fiókja a helyi karácsonyi vásárt, amelylyel azt célozza, hogy a közönség figyelmét fokozottan ráterelje a hazai és nevezetesen a helyi ipari termékekre s így a karácsonyi nagy bevásárlások idején minél nagyobb forgalmat szerezzen a helyi iparnak és kereskedelemnek.

A megnyitás bizonyos ünnepies formában történt s az a nagyszámu közönség, amely a megnyitáson zsufolással megtöltötte a polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermét, ahol a vásárt tartják, azt bizonyítja, hogy az érdeklődést valóban sikerült fokozottan fölkelteni s a legszebb reménnyel lehetünk a vásár eredménye iránt.

Maga a vásár nem nagy arányu, de mindenesetre olyan mozzanatát jelenti a hazai ipar érdekében való buzgólkodásnak, amely már túl van az üres beszéden és komoly tettet mutat.

Csak elismeréssel lehet szólni tehát mindazokról, akik a vásár körül szorgoskodtak, de különös elismeréssel kell szólnunk a vásár fáradhatatlan rendezőjéről, Streitman Antal főgimnáziumi tanárról, aki a mi kicsinyes viszonyaink között igazán páratlan lelkesedéssel igyekezett létrehozni a vásárt.

A vásár ünnepies megnyitásáról s egyéb részleteiről következő tudósításunkban számolunk be:

A Magyar Védő Egyesület nagybecskerek fiókja által rendezett karácsonyi vásárt szombaton délelőtt 11 órakor nyitották meg ünnepiesen a polgári és felsőkereskedelmi iskola dísztermében, amelyet az iskola igazgatója készséggel engedett át a vásár céljaira.

A kereskedelmi iskola díszterme ez alkalomból zsufolással megtelt előkelő közönséggel, amely érdeklődéssel hallgatta a megnyitás egyes programpontjait. Ott voltak a többek között: Botka Béla főispán, Jankó Agoston alispán és neje, Magyary Pál pápai kamarás, dr. Vincze-hidy Ernőné, dr. Várady Imre és dr. Kardos Samu országgyűlési képviselők és nejeik, dr. Perisics Zoltánné, dr. Mihálovits Ödönné, dr. Mangold Samu és neje, Faur Kornél, Weisz Izidor, Oldal Antal, Jeszenszky Nándor, Hegedűs János, dr. Klein Mór, dr. Nagy Dezső és neje, Mencezer Lipót stb.

Dr. Nagy Dezső meleg szavakkal üdvözölte a jelenlévőket s a kiállítást megnyitottak jelentette ki. Hangoztatta a magyar ipar pártolásának szükségét, appellált a közönség hazafiságára s kérte, hogy ezen habár kis keretben megnyilvánult törekvést szintén támogassa. Sok nehézség állja ma még útját a magyar iparnak, de ha mindenki a maga kis körében hozzájárul az iparpártoláshoz, meg tudjuk alkotni az önálló, élet-erős magyar ipart; hiszen a tenger is csak csöppekből, a föld is csak homokszemekből áll, de a sok parányi atom együttvéve hatalmas egészet képez.

A zajos tapsokkal fogadott megnyitót után Borsodi Lajos elszavalta „A munka” című és ez alkalomra készült lendületes költeményét, melyet lapunk mai tárcájában közlünk.

Majd Bakálovits Dóra felolvasta Sz. Szigethy Vilmos „A vizsemü Lizi” című tárcáját, amelynek élvezetes előadásáért a közönség zajos tapsokban részesítette a felolvasónőt. Közbevetve megemlítjük, hogy a figyelmes szerző, a nagy meg gondallal tartott felolvasásért, halála jeléül, egy gyönyörű csokrot küldött a felolvasónak Szegedről.

Ezután dr. Várady Imre orsz. képviselő mondott szép ünnepi beszédet. A történelem bizonyítja, — ugymond — hogy minden nagy gondolat, minden nagy idea, ha eleinte nehézségekbe is ütközik, idővel diadalmasan tör keresztül. Ilyen szent eszme a magyar iparpártolásé is, amely országsszerre alig egy esztendeje indult meg s e rövid idő alatt mindenütt termékeny talajra talált. Nagybecskereken is akadt néhány lelkes apostol, akik kezükbe vették az ügyet s szerény méretekben ugyan, de dicséretre méltó

buzgalommal létesítette ezt a kiállítást, amely a Magyar Iparvédő Szövetség nagybecskereki fiókjának első látható sikere. Élteti a kiállítást rendező hölgyeket és Streitman Antal titkárt, akik lelkes buzgalommal, fáradságot nem ismerve valószínűleg meg ezt az eszmét. (Éljenzés.)

Végül még dr. Mihálovits Ödönné, mint az iparvédő szövetség női alnövezetékének elnöke kérte fel a közönséget, hogy minél több vásárlással mozgítsák elő törekvéseiket.

A megnyitási aktus befejezése után a közönség nagy érdeklődéssel vette szemügyre a kiállított tárgyakat, amelyek közül különösen a következőket kell kiemelnünk: Guggenberger Lajos cs. és kir. főhadnagy gyönyörű fa-égetéseit, Bencze Antal és Fia buratorai, Mangold Lipót könyvkereskedő díszkötési műveit, Galler Péter mustár, cognac és likőrjeit, özv. Guttmann Jakabné és Fiai cég kaszaköveit, müköit és egyéb cement áruit, valamint diszes perzsa és smyrna szőnyeget, Stagelschmidt János posztóit, Homa Kálmán esztalgályos munkáit, Thaisz Károly kosárfonó cikkeit, Fendler József cukorkáit és likőrjeit, Eckstein Samu süteményeit, Prandell Rezső borait, Grünbaum Vilmos perzsa és smyrna szőnyeget és szerb vásznait, a Keresztyén nőegylet kézimunkáit, Kónya Ferenc papucsait, Seprős Valter nyomda cikkeit, Kohn Irén festményeit, Perger Rezső dívtárcáit, Lukits M. szappanjait s Krizsanits festőit. A kiállítási helyiséget a Praszák Testvérek virágkereskedő cég díszítette fel igen izléesesen délszaki növényekkel.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken délig 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/3 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— Szeplőtelen fogantatás. A szeplőtelen fogantatás ünnepét szombaton nagy díszszel ünnepelte meg a katolikus egyház. A nagybecskereki róm. kath. plébániatemplomban ez alkalommal az ünnepi misét Magyary Pál pápai kamarás, plébános mondotta nagy segédlettel, a

A „TORONTÁL” tárcája.

A munka.

Irta: Borsodi Lajos.

Felolvasta a szerző a december 8-iki karácsonyi vásár megnyitása alkalmából.

A műhely hangos; zúrognak a szijjak,
Lendül a kar, mely mint a vas, kemény,
Csapong a láng, magasra föllobogva,
Lobog a láng a szívnek rejtekén.
Az éjben izzó dalra gyújt a munkás,
S e daltól friss ütembe jó a vér,
Az óra berreg, forg a mutatója,
S a munkás, lám, pihenni még se tér!

Mig bug a gép, zsvijba ful a nóta,
S az anyag zugva, nyögve megreped:
Ott benn a munkás füstös műhelyében
Egy érzés szállja meg a lelkeket.
Harcol a test, a készülő anyaghoz
Ezernyi gond és forró vér tapad,
De fényt lövel a munka templomába
Egy álmodás, egy büszke gondolat!

Kiért a testük sorvad, vérük elhull,
Kiért szívükben büszkén ég a láng,
Kiért a forró harcot megszerették:

Az a mi szent, imádott, szép hazánk!
A munka éltet, áldás hull nyomába,
A munka nemes, tiszta áldozat —
A szent oltáron örök láng lobogjon,
Csak szítsátok a büvös lángokat!

Keményen, tompán csattogjon a fejsze,
A balta villanjon a légen át,
A fába, vasba öntetek be lelket,
Igy szeressétek ezt a szent hazát!
A völgy ölén, a gazdag föld szívében
Ne legyen álmos csönd egy percre sem,
Előre! kincsért szálltok viadalba,
Előre, büszkén, vigan, lelkesen!

Ti adtok mannat mind az ékezőknek,
A holt anyagnak adtok életet,
Ahol a munka füstje száll az égre,
Az átok ottan győztes nem lehet.
A fojtó füst ott balszamossá léssen,
A vad zsvijból himnusz száll felénk,
S örökké tart az élet lüktetése,
Az álomból ha egyszer ébredénk.

Ha majdan egykor mérhetetlen számban
Magyar hajót ringat a tengerár,
S az — magyar kincscsel dusan megrakodva —
Győzelmi utra messze-messze száll;
Ha majdan egykor szerte e hazában

A béke üdve kemény munka lesz:
Kebünkéből akkor kitörhet a mámor:
Megérkezénk, a Nébob tája ez!

Verjétek fel halott szívét a földnek,
Tegyétek nagygyá ezt a szép hazát,
Verjétek be a kőbe, fába, vasba
A magyar munka szent diadalát!
Munkára fel hát! vigan, dus erővel,
Szálljon a harcba égi hit velünk:
Hogy boldog léssen ez az áldott ország,
Hogy megsegít majd a mi Istenünk!

A nagybecskereki filharmoniai egyesület hangversenye.

Szombaton, azaz folyó hó 8-án este tartotta meg a nagybecskereki filharmoniai egyesület már korábban hirdett hangversenyét a „Korona szálloda” dísztermében és bár a hangverseny látogatottabb lehetett volna, konstátálhatjuk, hogy városunk műértő közönségének azon része, mely azon megjelent, szép műélvezetben részesült. Csak azt sajnáljuk, hogy a nagybecskereki filharmoniai egyesület — melyhez hasonló egyletek másutt mindenütt a közönség méltó pártolásában és támogatásában részesülnek — városunkban ugylátszik tisztán önmagára utalva uarad s így nem csodálók, ha ezen egylet is,

Bocsássátok hozzánk a kisdedeket,

hadd nézzék meg a mi szép játékszer kiállításunkat.

1074—12.6

Kisérők nem kötelesek vásárolni.

BENŐ TESTVÉREK ezelőtt Kókits A. F., a Píllangóhoz, Nagybecskerek.

szent beszédet pedig Lombayer Nándor tartotta. Az egyházi ének- és zenekar Zsaszkovszky „Mise”-jét adta elő. Offertóriumra Köhler Emilia „Sancta Mária”-ját énekelte Kugler Karolin urhölgy.

— **Uj kamarás.** A király zombori Rónay Elemér földbirtokos, tartalékos huszárhadnagyának a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Apponyi a nagybecskereki szabad liceumhoz.** Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a szabad liceum vezetőségének üdvözlését a következő sürgönyben közölte meg:

„A szabad liceum vezetőségének jó kívánatait köszönettel vettem és szívből viszonzom; hazafias üdvözléssel

Apponyi.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálmegyei közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta december havi rendes ülését Botka Béla főispán elnöklésével. Az ülésről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **A rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontálmegyei törvényhatósága, mint már jeleztük, az időközben befolyt ügyeknek letárgyalása céljából december hó 17-ikén délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésre vonatkozó állandó választmányi ülések december hó 12. és következő napjain délután fél négy órakor lesznek.

— **Immaculata-ünnepély a záróban.** Az itteni Mária kongregáció folyó hó 8-án, a szeplőtelen fogantatás eszményi szép ünnepén jótékony-célú, a szegény iskolásgyermekek felruházását célzó hangversenyt adott. Ez ünnepségnek fényes sikere újra beigazolta egyrészt a szép reményeket, melyek már tavaly az egylet megalakulásakor széles körben kifejezést nyertek, másrészt pedig azon igazi rokonszenvet, melyet közönségünk minden különbség nélkül a hazafias Mária-tisztelet zászlaja alá sorakozott fiatal hölgyek ideális és gyakorlati törekvései iránt tanusít. Ez a rokonszenv ezáltal oly nagy mértékben nyilatkozott meg, hogy a záróadás egyébként elég nagy díszterme tényleg szűknek bizonyult, ami különben csak elismerése a hangverseny kitűnő sikerének, amelynek tartalma és művészi keresztülvitele a hangversenyeknek szokásos szintjét magasan túlszárnyalta, ugyanarra, hogy dacára a műsor gazdagságának, a közönség annak minden pontját mindvégig a legélelőbb figyelemmel, élvezettel és mondjuk ki — meghatottsággal hallgatta végig.

A díszes közönség soraiban ott láttuk a nagybecskereki közönség színe-javát.

Habár a műsornak minden egyes száma a közönségnek tökéletes élvezetet nyújtott, mégis ki kell emelnünk a zenedarabok közül a rendkívül sikerült s mindenféle exotikus hangszerekből remekül összeállított „Symphonia”-t, mely a

közönségből lelkes ovációkat váltott ki, azután Weber örökzép „Oberon”-jának Keresztes M. és Tullies A. kisasszonyok által két zongorán kitűnően interpretált Onvertur-jét, a Csekmanek I. kisasszony által cimbalmon előadott Erdélyi-féle „Magyar ábránd”-ját s a Herr Annuska kisasszony által valóban művészi remek előadással elzongorázott Reinhold féle „Impromptu”-t. Tulajdonképp a zenei előadások minden egyes pontját kellene itt felsorolnunk. A hangverseny jótékony céljára való vonatkozással Kluge Sari kisasszony igen szépen elszavalta Victor Hugó „Pour les pauvres” című költeményét, míg a hangverseny Mária tiszteleti vonatkozása Broschko Józsa kisasszonynak megkapó és drámai hatású szavaltatában jutott kifejezésre. Mégis az ünnepély fénypontját képezte a műsor 13. pontja: az „Ave Maria” melódráma, melyet Erdelyi Mariska kisasszony, Gintner Mariska kisasszony és az összes kongregáció közreműködésével mélyen megindító módon előadott. Két előkép is volt: az első Mária erényeinek apoteozisa, amely csoportozatban különösen a hit, remény és szeretetnek allegorikus alakjai rendkívül megnyerték a közönség tetszését, a másik előkép, mint az ünnep méltó befejezése szent Istvánt ábrázolta, amint a magyar koronát az ország jelvényeivel Isten szent anyjának ajánlja, körülvéve a honi műpart jelképező alakoknak elragadóan megalkotott csoportozatát. Ezt az előképet a nézők „Szózat” éneklése közben hazafias meghatottsággal állva szemlélték.

A hálás közönség minden egyes darabot lelkes tapsal és zajok tetszénnyilatkozattal honorált és a műsor befejezése után igazán emelkedett hangulatban s azon benyomással oszlott szét, hogy a szegény gyermekek felruházására nyújtott adományaival nemcsak jótéteményt gyakorolt, hanem maga is várakozását messze felülhaladó szellemi teteményben, igazi műélvezetben részesült, melynek kedves emlékét sokáig fogja megőrizni.

A sikerült hangverseny egyébként nemcsak a Mária-kongregáció fiatal hölgytagjainak nagy érdeme, kik az idegi gyönyörű sikerből is újabb lekesedést meríthetnek további működésükhöz, hanem fényes bizonyossága azon hazafias és világi szellemnek, amelylyel a „Miasszonyunkról” nevezett iskolánövérk vezetése alatt levő záróintézet a közönség osztalatán bizalmát és ragaszkodását mindenkor bőségesen kiérdemelte. Mint örömmel értesültünk, a Mária-kongregáció bizonyos idő múlva a helybeli római kath. árvaház javára újabb hangversenyt szándékozik rendezni.

— **Egyházi zene.** A helybeli piarista templomban szombaton tartott ünnepi istentiszteleten Zsiross Dezső és Zsakovetz Nándor közreműködtek játékuikkal. Zsiross Dezső orgonán, Zsakovetz Nándor pedig hegedőn játszott és művészi előadásukkal nagyban emelték az istentisztelet fényét. A misén megjelent nagyszámú ájtatos közönség áhitatos élvezettel hallgatta a két művész előadását.

— **A Demke közgyűlése.** A Demke tegnapi előtt tartotta Zomborban rendes évi közgyűlését Rónay Jenő, a Demke fíradhatatlan elnökének elnöklésével. Részletes tudósítástunk térszűke miatt lapunk holnapi számában közöljük.

— **Izraelita isteni tisztelet.** Holnap, folyó hó 11-én kezdődik az izr. Chanuka-ünnep, a hős Makkabacuskok emlékére, ez alkalommal az isteni tisztelet a helybeli izraelita templomban délután 4 órakor kezdődik. Az isteni tisztelet alkalmával lesz egyházi beszéd és az énekkar fog közreműködni.

— **A vármegyei ipartanács.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesítette Torontálmegyei közigazgatási bizottságát, hogy az alispán mellé szervezeti törvényhatósági ipartanács tagjainak megválasztotta: Weisz Izidor, Pavlicsek Józsefet, Mausz Jánost és Fodor Sándort. A közigazgatási bizottság viszont a mai ülésen megválasztotta az ipartanácsba Mayer Rezsőt és Mesznik Lipótot rendes tagoknak, Csada Károlyt és Bencze Miksát pedig pótagoknak.

— **Lloyd-estély.** A nagybecskereki Lloyd-társulat szombaton tartott estéje ismét kitűnően sikerült s a nagy számmal megjelent közönség reggelig a legjobb hangulatban maradt együtt s hajnalig vidáman folyt a tánc.

Jelen voltak: Braun Arminné, Fleischmann Józsefné, Frank Márkné, Frey Rezsóné, özv. Fuchs Józsefné, Fuchs Ilonka, Gara Sándorné, dr. Goldmann Józsefné, Grünbaum Frigyesné, Grünwald Zsigmondné (Szerbittebe), Guszmán Adolfné (Perlasz), Gyárfás Ödönné, Haldegger Ödönné, Holländer Edáné, dr. Hubert Zsigmondné, dr. Iványi Mórné, Kaffka Józsefné, Kaffa Nóra, Keppich Sándorné, Kovács Gedeonné, Langer Adolfné, dr. Mangold Samuné, Mocsányi Richárdné, Oldal Antalné, Petry Jakabné, Popovics P. Szilárdné, Reisz Sándorné, Róna Árpádné, Rubin Ármádné, Sajóviz Sománé, Sajóviz Irma, dr. Sándor Mihályné, Schnell Alfrédné, dr. Steiner Gyulané, Strasser Jakabné, Strasser Erike, Strasser Miksáné, Strelinger Márkné, Strusz Szerafioné, Temmer Dávidné, Temmer Margit, Wehner Györgyné.

— **Nyilatkozat.** Vettük a következő sorokat: A „Délvidéki Ujság”-ban megjelent Zsiross-féle válasza végső megjegyzésemül közlöm: Kérésem visszautasítása s a válasza hangja felment engem attól, hogy arra viszonzást adjak. Levett kalappal hajtom meg fejemet a két levél olvasó közönség ítélete előtt. Hogy ez ítélet pártatlan lehessen, meg kell említenem, hogy a kérdéses templomi orgona-hangverseny a „Torontál”-ban folyó hó 5-én, a „Délvidéki Ujság”-ban pedig folyó hó 6-án volt kihirdetve azzal a meghívással felreismerhetlen céllal, hogy: „A

melyet méltán városunk egyik kulturális faktorának mondhatunk, más egyletek sorsára jutna és működését kénytelen volna beszüntetni. A filharmoniai egyesület tegnapi hangversenyének műsora, melyet az egylet fíradhatatlan buzgalmu igazgató-karmestere Ripka Imre ur állított össze, gazdag volt változatosságban és tartalma az egyesület céljainak megfelelő magas színvonalon állott. A műsor egyes száma a kitűnő erővel kibővült zenekar, a kardalok egyes száma az igen jól begyakorolt férfi énekkar teljes hatással szabatosan és finom hangáryalással adták elő. A műsor első számában alkalmunk volt megismerkedni Ripka Imre igazgató-karmester legújabb szerzeményével, a D-moll-ban írt Scherzójával. Ezen mű, mely a szerző egyik legsikerültebbje közé tartozik, méltán emlékeztetett a nagy zeneszerzők klasszikus műveire és változatokban gazdag derék zenemű, mely nagy tudásról és finom ízlésről tanuskodva, a jelenvolt műértő hallgatóság tetszését nyomban megnyerte.

A Scherzo után az egyesület férfikara Patius örökké szép finn dalát adta elő, melylyel a finn testvéreink dalegylete, magyarországi kirándulása alkalmával oly nagy sikert aratott. A férfikar ezen dallamos gyönyörű éneket igazi érzéssel és finom hangáryalatokban adta elő és mondhatjuk, hogy előadásával a jelenvoltak szívéhez szölt.

Ezen dal után Lewin Hermann ur, az egyesület kiváló művésze és első magánénekese reme-

kelt Rossini G. hallhatatlan „Tell Vilmos” operája „Imája”-nak és Grünfeld A. „Sängers Vorüberziehn” című szép dalának előadásával. Lewin Hermann ur, kinek hangja, éveivel csodálatos ellentétben folyton szépül, e két énekszámot nagy zenekar kísérete mellett adta elő és oly sikert aratott, hogy Grünfeld dalát színni nem akaró taps után meg kellett ismételnie. Örömmel üdvözljük az alkalommal Lewin urat újabb közönségünk előtt, mely művészi szereplését egy idő óta sajnálatlan nélkülözte s reméljük, hogy ezután bővebben fog minket részesíteni a filharmoniai egyesület előadásai keretében hasonló műélvezetben. Lewin ur szereplése után Figuss Vilmos torontáli zeneszerző, lajosfalvi tanító művének „Rákóczi” Arany János zenésített balladájának első előadása következett. A filharmoniai egyesület ezen oratorium számba menő zenei alkotást nagy zenekarral, férfikarral és magánénekessel adta elő. Mielőtt az egyes szereplőkre áttérnénk, Figuss Vilmos művével akarunk rövidesen foglalkozni. A szép és kiváló zenei alkotás szövege, mely érthetőleg minden magyar ember lelkes rokonszenvével találkozik, halhatatlan nagy költőnk egyik gyönyörű balladája, mely a honszeretettel párosult hitvesi hűség és pártatlan jellemzilárd ság mintaképet tárja elénk Rákóczi alakjában. Eme szép és magasztos költői alkotáshoz Figuss Vilmos, nemzeti motívumokkal bővelkedő drámai áryalatokban is gazdag zenét írt, mely a tör-

ténet esetét mozzanatait igen szépen kíséri és visszatükrözi s mely valóban méltó arra, hogy a szerző felé irányítsa a magyar zenei világ figyelmét, a szerző iránt, ki mint vármegyénk gyermeke, megérdemli azt, hogy nemes törekvéseit méltó figyelemmel kísérjük és azokban mindenképpen elősegítsük. Három magán szerep fordul elő a műben és pedig: a császár, Rákóczi és Rákóczi. A történelmi események folyamát a férfikar írja le énekével. Rákóczi szerepét Elias Mariska kisasszony énekelte. Sokkal jobban ösmerjük már városunk hölgykoszorujának e bájos virágát előbbi szerepléséből, sem hogy művésznői kvalitásaira bővebben kellene kiterjeszkednünk. Szerepét üdű csengő hangjával kifogástalanul énekelte és úgy evvel, mint bájos megjelenésével a közönség tetszését és elismerését ezáltal is rohamosan elnyerte.

Rákóczi szerepét Hermann Gusztáv énekelte érces szép tenorhangjával és mondhatjuk, hogy derekasan megoldotta nehéz feladatát s különösen a Rákócziéval énekelte végjelenetű költős, valóban hatásos énekszám volt. Neumann Mór, a filharmoniai egyesület derék bassistája méltón egészítette ki a magán szereplők koszoruját a császár alakításával és osztozott sikerükben. A zenemű előadása után, miután a kitűnően begyakorolt nagy zenekar utolsó hatalmas accordjai elhangzottak, a közönség lelkes, hosszantartó tapsal honorálta a mű szép előadását és előhívta

ÚJDONSÁGOK ÉRKEZTEK

női konfektóban, ugymint: kabátok, zakók, gallérok és szörmeárúk, uri és fiu konfektóban: öltönyök, felöltők, téli kabátok, rövid gazdasz kabátok, utazó és városi bundák stb. Jutányos és pontos kiszolgálás.

KOVÁCS GEDEON NAGYBECSKEREKEN.

Jutányos és pontos kiszolgálás.

fiatal művészek szíves közreműködéséről bizonyára örömmel vesz a közönség tudomást s a ritka alkalmat nem fogja elmulasztani. Tehát egy fontos és mindnyájunk lelkét átható hazafias ügygel, egyes amatőr művelésére való alkalom, kirívóan szembe állított akkor, mikor már hetekkel megelőzőleg és ismételt közhírré volt téve a helyi karácsonyi vásár ünnepélyes megnyitása. Streitman Antal.

— **Közsegi irnokválasztás.** Szerbecsanádon a megüresedett közsegi irnoki állásra Hadfy Károly főszolgabíró folyó hó 7-én délelőtt 9 órakor ejtette meg a választást, amelyen Nagy Zsigmondot választották meg.

— **Felülfizetések.** A Mária kongregáció által folyó hó 8-án rendezett hangverseny belépti díjaiból a nemes célra összesen 365 korona 30 fillér folyt be, melyben a következő felülfizetések bevonultak: Steinitzer Géza 25 korona, Stelzer N.-né 10 korona, Magyary Pál kamaraplébános, Jankó Agostonné, dr. Vinczevidy Ernőné, dr. Várady Imrené és Lobmayer Nándor segédlelkész 8-8 korona; dr. Perisics Zoltánné, Hertelendy N.-né, Mihálovits Istvánné, Engel H., Balácsi József főgimnáziumi igazgató és Láng István kir. tanfelügyelő 3-3 kor., Broschko N.-né, Titze Stefánia kisasszony, Franz J. L., Mayer Rezső és dr. Misera 2-2 kor. A szegény gyermekek nevében hálás köszönetet mond az összes jötevőknek a Mária-kongregáció praefektája.

— **Nyulvadás.** A nagybecskereki vadász- és vadvédó egyesület tegnap hajtvadászatot tartott. Az egyesület választmánya körülbelül száz darab nyulat bocsátott a n. é. közönség rendelkezésére, darabonként két koronáért, melyek Schnell Alfréd társulati pénztárnoknál kaphatók.

— **Egy közsegi jegyző tragédiája.** Egy közisztelenben álló, Nagybecskereken is jól ismert férfi, Andrassy Zsigmond magyar-szentmihályi közsegi jegyző elméje elborult s a jobb sorsra méltó férfit tegnap este beszállították a helybeli közkórházba megfigyelés végett. Andrassy városunk szülötte volt, Andrassy Mihály volt rendőrkapitány fia s már hosszabb idő óta nagyfokú idegbajban szenvedett, amely tegnap elborította lelke világát. Andrassy szomorú tragédiája az egész városban élénk részvétet keltett.

— **Elfogott betörő.** Miklós Matyas honvédtanai sütőmester egyik segédje, Albu Kornél a minap megszökött a gazdájától s fehérműveket meg egyéb apróságokat vitt magával. Albu szökése után néhány nappal ismét Becskerekre jött és pénteken éjjel belopódzott volt gazdájának a műhelyébe, ahonnan megint néhány ingóságot akart elemelni. A sütőmester azonban észrevette a tolvaj legényt, aki éppen akkor ugrott ki az ablakon, amikor a ház előtt egy csendőr járt, aki a menekülő tolvajt fölön csípte. Alburól később még az is kiderült, hogy a temesvári törvényszék több rendbeli betörésért és lopások-

a szerzőt, ki illetéknép a közönség lelkesedéséből merithette alkotásának méltó jutalmát.

Ezután Kreutzer C. „Esti ábránd” című szép dalát énekelte a férfiak, Filkovich Boldizsár egyleti elnök magyar fordításában. A dalt a férfiak teljes szabadsággal és hanglejtéssel adta elő, mit a közönség ugyancsak meleg elismerésben részesített.

Utána következett Offenbach J. „Hoffmann meséi” című operája „Szerelmi kelőse” nek előadása Eliás Mariska urhölgy és Hermann Gusztáv által, kik e gyönyörű dalmű részletét kifogástalan mély érzéssel előadásban mutatták be zenekar kísérete mellett és nagy tetszést arattak vele.

A műsor utolsó számaként hallottuk Schumann 5 gyermekjelenetét a kisebb zenekar előadásában és gyönyörködhetünk a zenei gyöngyök hatásában. Csupa zenésített tündérmesék e jelenetek. Különösen az „Ábrándozás” című részlet keltet kiváló hatást, melyet Schneider Miklós ur a kisebb zenekar díszkrét kísérete mellett kiváló, igazi művészettel magánhegedűszámként adott elő. Örömmel üdvözljük Schneider rokonszenves egyéniségét városunk művészi, társadalmi életében és konstatálnunk kell, hogy művészi tehetségénél és zenei tudásánál csak szerénysége nagyobb. Az ábrándozást a művésznék meg kellett ismételnie. Ezekben végig pillantván a fiharmoniai egyesület sikerült hangversenyén, örömmel tapasztaltuk, hogy az egyesület komoly és céltudatos munkásságot fejt ki és ugy zenekara, valamint énekara tudásban és képességeiben folyton halad és növekszik, igazgató karmesterében pedig oly kiváló zenei tudással bíró szakférfival rendelkezik, aki a nehezebb feladatokat is teljes sikerrel megoldani képes. Mindezek folytán méltó figyelemmel kell kísérnünk az egyesület működését és reméljük, hogy különösen a most kezdődő farsangi idény alatt még számos élvezetes estet fogunk farsangzásainak köszönhetni. Sic itur ad astra. F.

ért körözteti. Most át fogják szállítani Temesvárra.

Karácsonyi és újévi ajándékok beszerzésére most a legjobb alkalom, amikor az országoszerető kitűnő hírnévű örvendő Wirth János és fia fővárosi arany- és ezüstműves cég fényes új helyiségbe (IV., Városház utca 3-5. sz.) vonul és ennek következtében régi helyiségében (IV., Ferenctek-tere 9. sz.) az összes raktáron levő arany-, ezüst és ékszerárakat legmérsékeltébb áron adja el. Mindenki kérje a cég nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve.

Irodalom és művészet.

* **Zsiross Dezső hangversenye.** Szépszámu közönség gyűlt össze pénteken este a színházba Zsiross Dezső és Zsakovecz Nándor hangversenyére. Mindkét fiatal művész nevére már szárnyaira vette a hír, mikor szerzeményeikkel két értékes művészi díjat elnyertek a fővárosban s így mindenki érdeklődéssel tekintett a hangversenyük elé. És a két művész az érdeklődést méltán meg is érdemelte. Zsiross Dezső szerzeményei, amelyeket pénteken este előadott, a legszebb reményeket kelthetik iránta s játéka a zongorán, különösen a nehéz pianókban, igazolja művészi hivatottságát. Társa, Zsakovecz Nándor viszont a hegedűn már szinte kész mester. Szerzeményeit Zsiross Dezső kompozíciói fölülmúlják, de technikája tökéletesebb és Tschajkovszky hegedűversenyének briliáns előadásával olyan tetszést keltett, hogy háromszor kitapsolták érte. A közönség egyébiránt mindkét művésznék a legteltesebb elismeréssel adózott s játékukat egész este élénk tetszéssel kísérte. S.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 10. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen folytatta a földmívelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Miután az elnök a gyűlést megnyitja s a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szólal fel, aki a pincszövetkezetekről beszél és általában reflektál a vita során elhangzott beszédekre.

Nagy György betérjeszti a közönségi költségekről szóló jelentést.

Lázár Pál a földmívelésügyi miniszter multkori beszédének egy részére reflektál, amely a mezőhegyesi birtok parcellázására vonatkozik s azt mondja, hogy ő hiteles adatokból merítette felszólalását. Ő különben maga is járt Mezőhegyesen s személyesen is szerzett tapasztalatokat.

Darányi Ignác földmívelési miniszter Lázárnak felelve, azt mondja, hogy adatai nem felelnek meg a valóságnak s bár tudomásul veszi, hogy Lázár volt Mezőhegyesen, de akkor annál inkább csodálkozik beszédén, mert meggyőződhetett volna, hogy a birtokot parcellázni nem lehet.

Irsay József erdélyi ügyekről beszél. Laehne Hugó a miniszter programját dicséri, amelyet ő minden bírálaton felül valónak tart.

Tuszkán György horvát képviselő horvátul szól a költségvetéshez, Ábrahám Dezső a gazdasági viszonyok rendezéséről, az önálló vámterület szükségéről beszél.

Fenyvesi Soma a nemzetiségi igazításokat kezdi fejtegetni.

Az elnök figyelmezteti, hogy ne térjen el a tárgytól.

Fenyvesi Soma kéri a Házat, hogy erről is beszélhessen.

Az elnök felhívja a Házat, hogy határozzon, mikor azonban a képviselőket megolvassák, kiderül, hogy a Ház nem határozatképes. Az elnök erre az ülést felüggeszti.

Az ülés újból való megnyitása után Fenyvesi kijelenti, hogy nem tér el a tárgytól s így csak a földmívelésügyi tárcához szól.

Az ülés végén a Ház Hentaller Lajos indítványa felett szavazott, melynek alapján elhatározták, hogy a költségvetés tárgyalásának tartamára a Ház üléseit délután 3 óráig meghosszabbítják.

A delegációk.

Budapest, december 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Ma délután a magyar delegáció külügyi albizottsága és az osztrák delegáció hadseregszállítási albizottsága tartott ülést.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, december 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapotában határozott javulás állott be s kilátás van rá, hogy egészsége teljesen helyreáll rövid idő alatt.

A képviselőház bizottságaiból.

Budapest, december 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház zárószámadási bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen az igazságügyi és a közoktatásügyi tárcák zárószámadásait tárgyalták.

Az orosz események.

Budapest, december 10. (A „Torontál” ered. táv.) Szentpétervárról sürgönyzik, hogy ottani irányadó körök Witte gróf legutóbbi cári kihallgatásától fontos fordulatot várnak az orosz politikai helyzetben.

Budapest, december 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Tiflisből sürgönyzik, ott számos munkás és a csendőrség között összeütközés volt, amelyben több munkás halálosan megsebesült. A hangulat az egész városban rendkívül izgatott.

Határidő-üzlet.

Budapest, december 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tozsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.)	14.82—
Buza (okt. 1907.)	15.48—
Rozs (áprilisra 1907.)	13.14—
Zab (áprilisra 1907.)	14.82—
Tengeri (májusra 1907.)	10.34—

Nyilttér. *)

Karácsonykor megjelenik!

FORRADALOM

— SZOCIÁLIS REGÉNY. —

IRTA: SOMFAI JÁNOS.

Megrendelhető Nagybecskereken a kiadónál: PLEITZ FER. PÁL könyvnyomdai műintézetében. A husz ives díszes kiállítású könyv megrendelési ára bérmentes küldéssel 4 korona. Bolti ára 5 korona lesz. (1022-x.22)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy

Décsi Ignác urtól a Megváltóhoz címzett gyógyszerárát folyó évi december hó 1-én átvettem.

Gyógyszertáramban állandóan raktáron van: mindenféle francia, angol, magyar, német toilletkülönlegességek, ugyintén minden bel- és külföldi különlegesség, valamint mindenféle sebészeti és betegápolási cikkek, gummiárúk.

VÁGI SÁNDOR gyógyszerárát a Megváltóhoz
NAGYBECSKEREK.
ALAPÍTÁTOTT 1784.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
Panesováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 p.
Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.
Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 20 perc.

RÁMPÁS

Vörös literje 30 krajcár
Fehér literje 32 krajcár

Dr. Brájjer Lajos
szüllejéből.

Kapható Zápolya-utca 1. sz.
960-x.41

Szabad kézből
eladó

a melencei-utca 437. számú

= ház =

igen kedvező fizetési fel-
-:- :- tételek mellett. :- :-

Tulajdonos:

Nagybecskereki takarékpénztár.

(85-x.50)

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(858-x.60)

Hirdetmény.

Magyarszentmárton községe 1 drb. 9 éves kiselejtezt tenyészmént *folyó hó 16-án d. e. 9 órakor* a község házában nyilvános árverés útján elad.

(1096-3.1)

Előljáróság.

Karácsonyi alkalmi vétel.

Figyelembe ajánlom a helyi piacon legnagyobb s legdusabb választéku

**norinbergi, divat és játékaru
= raktáramat. =**

Mesznik Imre Nagybecskerek.

335-20.9

Keresek

a jegyzői irodám részére egy némi jártassággal bíró, szerbül beszélő írnokot. Az állás rendszeresített és állandó. Fizetés évi 720 korona.

Pályázatok alulírtokhoz címezendők.

Szerbelemér, 1906. évi december hó 8-án.

Kvatsák Nándor,

(1097-3.1)

jegyző.

Legelő.

Jövő évre 250-300 kat. hold jó minőségű legelőt keresünk

-:- :- haszonbérbe. :- :-

**Nagytorák község
előljárósága.**

(1098-3.1)

1439. sz. 1906.

1089-3.3

Hirdetmény.

Alulírt község előljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező 2 drb. 5 $\frac{1}{2}$ éves tenyészbika — kiselejtezés folytán — folyó évi december 11-én d. e. 9 órakor Szerb Szent-Márton község házában, azonnali készpénzfizetés mellett, árverésre bocsájtatik.

Szerb-Szent-Márton, 1906. december 5-én.

Községi előljáróság.

ZONGORATEREM

és zongora kölcsönintézet.

~~~~~

A legkittünőbb gyártmányú zongorák

(Ehrbar, Schweighofer
Dörr stb. gyárakból)

kaphatók

Bröder Ignácnál,

Temesvári-ut, saját házában.

Régi zongorák becseréltetnek.

(202-52.51)

Farkasd község előljárósága

1277. szám 1906.

1085-2.1

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a Farkasd községe által kiszolgáltatandó előfogati fuvarozás 1907. és 1908. évekre leendő biztosítás: céljából 1906. évi december hó 17-én délelőtt 10 órakor tartandó szóbeli árlejtés alkalmával évi 2400 korona kikialtási ár mellett kiadatni fog; mire versenyezni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a többi feltételek alulírott előljáróságnál a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Kelt Farkasdon, 1906. évi december hó 5-én.

A község előljáróság.

Órások 1878-án
alapították

Hogy legyen ár
jegyzőket
háza levelezés
készen

WIRTH JÁNOS és FIA

arany- és ezüstművesek

gyári raktára és új eladási helyisége
folyó évi december havában nyitlik meg

IV., Városház-utca 3-5. sz. alatt.

Az elírású régi helyiségünkben (IV. Fereszt-ter 1.)
igen mérsékelt ártól kezdve már csak ottól kezdve tart.

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket megnél többet hirdessék.

A hirdetések 1906. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvétetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.